

5. ZÁVĚR

Údaje získané ze sčítání lidu v roce 2001 za dojížděku za prací a do škol představují významnou základnu pro zhodnocení prostorové mobility obyvatel České republiky. Od roku 1990 došlo v České republice k zásadním změnám v národním hospodářství, které měly vliv na celou řadu faktorů, tedy i na dojížděku do škol, ale především za prací. Docházelo nejen k rušení podniků, ale i dopravního spojení a v oblastech s vyšší kulminací ekonomicky aktivních osob s nižším vzděláním rostla oproti dojížděci rychleji nezaměstnanost. S rostoucí poptávkou po vyšším vzdělání dětí docházelo i k rušení především učňovských škol bez maturity a naopak vznikaly nové vysoké školy s převažující nabídkou bakalářských programů. Také ochota obyvatel České republiky stěhovat se za prací není vysoká a ani stále nefunkční trh s byty situaci nepomáhá, a proto došlo k nárůstu osob, které dojíždějí za prací, často na poměrně velké vzdálenosti.

V Karlovarském kraji se **zvýšila intenzita vyjížděky** za prací o 4,2 procentního bodu a podíl denně vyjíždějících poklesl. Se změnami ve struktuře hospodářství souviselo i rušení některých velkých podniků, zejména v okrese Sokolov, a tím i k nárůstu nejen nezaměstnaných osob, ale i vyjíždějících za prací. Také intenzita vyjížděky, představující podíl osob vyjíždějících na počet ekonomicky aktivních, vzrostla ve všech okresech kraje.

Ochota zaměstnaných cestovat na delší vzdálenosti se promítla v **nárůstu vyjížděky do jiných krajů a do zahraničí** na úkor dojížděky v okrese. Přestože počet vyjíždějících z obce za prací od roku 1991 poklesl o 1 462 osoby, počet vyjíždějících do jiných krajů vzrostl o 1 604 osoby. Do zahraničí vyjíždělo v roce 2001 z Karlovarského kraje téměř 3 krát více zaměstnaných než v roce 1991.

Z celkového počtu vyjíždějících za prací z obce představovaly **ženy** 38,8% všech vyjíždějících. Jejich zastoupení ve vyjíždějících se s rostoucí vzdáleností vyjížděky zmenšovalo. Ženy byly celkově méně ochotné cestovat za prací na delší vzdálenosti než muži, zejména kvůli starostem o děti a o domácnost. Z hlediska **věkové struktury** měly nejvyšší intenzitu vyjížděky za prací v úhrnu osoby do 29 let. Z celkového počtu vyjíždělo více jak 80% pracujících **denně**.

Na celkové **vyjížděce podle odvětví** se největší měrou podíleli vyjíždějící za prací v oblasti průmyslu. V Karlovarském kraji představovali téměř 40% vyjíždějících. Jediné odvětví, ve kterém došlo k nárůstu počtu zaměstnaných oproti roku 1991 byl v Karlovarském kraji obchod. Ve struktuře **vyjíždějících podle vzdělání** převažovaly osoby s učňovským a středoškolským vzděláním bez maturity. Nejméně byli zastoupeni vysokoškoláci, kteří nedosahovali ani 10% vyjíždějících.

Z hlediska **času stráveného denní dojížděkou** za prací byly nejpočetněji zastoupeny skupiny zaměstnaných dojíždějících 15-29 minut a 30-59 minut. V roce 1991 byl tento podíl obrácený, došlo tedy ke zkrácení průměrné doby cesty do zaměstnání, a to převážně nárůstem počtu dojíždějících vlastními auty nebo jako spolucestující v autě. Preference druhu dopravního prostředku je jiná u mužů než u žen. Zatímco muži upřednostňují cestování autem, dojíždí jich takto více jak 40%, u žen převládalo cestování autobusem. Ten používala k cestě do práce téměř polovina všech dojíždějících žen.

Z celkového počtu vyjíždějících z obce představovali žáci, studenti a učni 24,6%. U **vyjížděky do škol** došlo také k poklesu vyjíždějících v rámci kraje. K nárůstu naopak došlo u vyjíždějících do jiných obcí kraje. Největšímu podílu studentů, žáků a učňů trvala cesta do školy 15-29 minut. Průměrně trávili na cestě 34 minuty a nejčastěji používali autobus jako dopravní prostředek.

V Karlovarském kraji bylo zjištěno 7 významných **center dojížděky** za prací a do škol. Nejvýznamnější a nejsilnější z nich bylo krajské město Karlovy Vary, kam v roce 2001 dojíždělo 17,1% všech vyjíždějících za prací. Počet dojíždějících za prací do města byl o 3 878 osob vyšší než vyjíždějících a město tak dosáhlo nejvyššího kladného salda v kraji. Pro dojížděku do škol byly Karlovy Vary ještě významnějším centrem, dojíždělo sem 22,9% všech studentů, žáků a učňů. I saldo dojížděky do škol bylo v Karlových Varech výrazně nejvyšší, dosáhlo hodnoty 1 674 studentů, žáků a učňů.